

Het verenigingsleven in Wijster: een uniek stukje dorpscultuur

Het sportcomplex in Wijster, de thuishaven van veel Wijsterse verenigingen. Foto: To The East/Myon Padding

Geschreven door: Myon Padding

Van een kleine biljartvereniging tot aan de grotere Vereniging Voor Volksvermaken Wijster. Met ruim dertig verenigingen op duizend inwoners is het Drentse dorp Wijster daarin uniek. De cultuur heerst hier om alle verenigingen in stand te houden. In een tour langs de Wijsterse verenigingen en plekken waar vrijwilligers actief zijn komen we er samen met Johannes Bos achter hoe dit kan. Wij gingen bij hem langs om te praten over de vroege kennismaking met verenigingen in Wijster, gepensioneerde vrijwilligers en de torenhoge omzet van de sportkantine.

Voordat we met de tour beginnen verklaart Johannes bos, voorzitter van de Stichting Sportvoorzieningen Wijster, waarom er überhaupt zoveel verenigingen in Wijster bestaan.

Voldoende vrijwilligers en behoefte

“Er is in dit dorp heel veel behoefte aan verenigingen. Ik denk dat het de basis is van alle verenigingen die overeind blijven.” Bos lacht. “Je moet ook bij jezelf nadenken, zijn twee biljartverenigingen - de één met zeven leden en de andere met vijf - nog levensvatbaar? Omdat de ene vereniging niet in het café wil biljarten en de andere niet in het dorps huis, houd je toch weer twee verenigingen in leven.”

Vroege kennismaking met het verenigingsleven

Onze tour start op de basisschool. Inwoners van Wijster worden al van jongs af aan meegenomen in het verenigingsleven”, vindt Johannes. “Kinderen komen hier op de openbare basisschool. Daarna gaan ze traditioneel op een sport. Bij de jongens is dat voetbal en bij de meiden handbal. Tegenwoordig is dat meer gemixt, maar het is nog steeds een grote oorzaak waardoor verenigingen in een klein dorp in leven blijven.”

Het valt op dat de voetbalvereniging Wijster een van de laatste, zelfstandige voetbalclubs is uit de regio. Omringende dorpen moeten fuseren met een andere club om te blijven bestaan, maar Wijster doet het nog altijd op eigen houtje. Dat vindt Bos uniek. “De wil om het dorp leefbaar en gezellig te houden, krijgt men in de jeugd al mee. Dat is te herleiden naar de vroege kennismaking met het verenigingsleven.”

De behoefte om dingen met elkaar te ondernemen, wordt er ook al vanaf jongs af aan ingegoten. “Jongeren krijgen het besef dat je met elkaar de schouders eronder moet zetten om als vrijwilliger een vereniging in leven te houden”, vindt hij.

Oude vriendengroepen

Als tweede van onze tour staat Johannes stil bij de Wijsterse vriendengroepen. “Wat ik heel mooi aan Wijster vind is dat er hier heel veel oude vriendengroepen zijn. Veel mensen van die groepen blijven hun hele leven in Wijster wonen.” Het valt ons op dat er meerdere vriendengroepen van verschillende leeftijden bevriend met elkaar zijn. “Mensen zijn misschien niet allemaal vrienden van elkaar vanaf de kleuterklas, maar ondertussen staan ze met het dorpsfeest wel allemaal als één grote groep bij elkaar. Dat geeft heel veel steun aan vrijwilligerswerk”, vindt Bos. “Als één of twee mensen uit een vriendengroep vrijwilligerswerk gaan doen, is de stap voor andere vrienden makkelijker om hetzelfde te gaan doen. Op die manier werf je continu nieuwe vrijwilligers en hou je verenigingen in stand.

Zorgen over de toekomst

Ondanks dat Wijster het als verenigingsdorp heel goed doet, spreekt de voorzitter zijn zorgen over de toekomst uit. “Je merkt dat het voor de groep dertigers en veertigers die nu kleine kinderen krijgen, moeilijker is om als vrijwilliger te werven dan twintig jaar geleden.” Bos denkt dat dit aan de maatschappij ligt. “De maatschappij is altijd in verandering en is veel individualistischer geworden. Dat zie je terug in de bereidheid en beschikbaarheid van vrijwilligers en aan de hoeveelheid kinderen die aan teamsporten gaan doen in het dorp. Dat wordt steeds minder. Vroeger heerste de cultuur dat iedereen automatisch op een teamsport ging en ouders daar vrijwilliger werden. Daardoor werd de hechte band met het dorp ook direct opgebouwd. Tegenwoordig wordt dat voor zowel jonge kinderen als ouders minder. Ouders werken allemaal en hebben het te druk. Dat zal met de jaren meer en meer veranderen.”

Tóch is de dorpscultuur anno 2020 nog niet zo veranderd ten opzichte van tien of twintig jaar geleden. “Op dit moment rust er nog veel op de groep van veertig tot zestig jaar. Dat gaat anno 2020 nog goed, maar dat houdt wel een keer op. Dan moet de jongere groep opstaan”, zegt Bos.

De dinsdag- en vrijdagploeg op het sportpark

Voor een bijzonder aspect van het vrijwilligerswerk in Wijster neemt Johannes ons mee naar sportpark De Meer. “Het is heel bijzonder dat wij nog een echte dinsdag- en vrijdagploeg van vrijwilligers hebben die ons sportpark onderhouden. Op die dagen zit er een kantine vol met vrijwilligers. Ze drinken eerst een kop koffie, gaan aan het werk en als afsluiter krijgen ze een borrel van de stichting. Hoewel het voor die mensen nu een uitje is omdat de meesten gepensioneerd zijn, wordt met die mensen wel alles in stand gehouden. Sportploegen die bij

het complex in Wijster op bezoek komen, kijken zich de ogen uit omdat het er allemaal zo netjes bij ligt.”

Iedereen is gelijk

Een ander belangrijk aspect van de Wijsterse cultuur is dat de mensen onderling allemaal gelijk zijn. “Iedereen wordt gerespecteerd om de dingen waar die goed of juist minder goed in is”, vindt Bos. De een is timmerman, de ander elektricien en de derde persoon is goed met computers. Iedereen gebruikt zijn eigen kwaliteiten binnen het dorp, waardoor je samen mooie dingen voor elkaar krijgt. Denk bijvoorbeeld aan de bouw van een sporthal of de hoeveelheid praalwagens tijdens het Wijsters feest. Iedereen zet zich op zijn eigen manier in.”

50-jarig bestaan dorpshuis

Voor de volgende locatie van de tour vertrekken we naar het dorpshuis. Toen een aantal jaren geleden het dorpshuis vijftig jaar bestond, kwamen alle betrokken personen door de jaren heen op het jubileum af. “Van oud-bestuursleden tot oud-bezoekers van het dorpshuis. Dat zijn wel honderden mensen die het geweldig vinden dat het dorpshuis nog bestaat”, zegt Johannes. “Dat geeft maar weer aan hoe belangrijk zo’n plek is voor zowel de oude als huidige inwoners.”

Het kantoor van Johannes, Stichting Sportvoorzieningen Wijster

We stoppen de tour even op het ‘kantoor’ van Johannes. De Stichting Sportvoorzieningen Wijster. Als voorzitter is hij continu op zoek naar mogelijkheden en verbeteringen binnen de stichting. “De stichting is zelfs een soort bedrijfje. Er zijn maar weinig middenstanders die zoveel omzet draaien als wij.” Dat heeft de stichting te danken aan de tomeloze inzet van de vrijwilligers. “Ik geloof heel erg in samenwerking met andere verenigingen. Dat heb ik de afgelopen jaren ook veel gezocht. Zo hebben we samen met een andere vereniging binnen het dorp de playbackshow opgepakt. Het dorp bleek daar veel behoefte aan te hebben. We hebben met beide partijen aan tafel gezeten en een open begroting gemaakt. Uiteindelijk is de winst netjes verdeeld. Op die manier help je elkaar. Tijdens het dorpsfeest hebben we dit zelfs gedaan met drie verschillende partijen.”

We kijken even af naar een avond georganiseerd door een wethouder van de gemeente Midden-Drenthe. De gemeente stelde een subsidiepot beschikbaar voor duurzaamheidsprojecten. Daarnaast ging de btw-regeling veranderen. Als je onder een bepaalde omzet per jaar zit, kom je niet in de regeling terecht. “De aannemer van de accountant die dat verhaal uitlegde ging ervan uit dat niemand in onze gemeente hoger dan de bepaalde omzet zou komen en dus niet in die regeling zou vallen. Toen stak ik mijn vinger op en zei ik dat wij wel degelijk boven de grens kwamen. Dat vond die man heel uniek. Dat geeft maar weer aan hoeveel gebruik er door het dorp wordt gemaakt van onze sportkantine. Daar ben ik wel trots op, zegt Johannes.”

Tafelkleed met tegeltjes

Onze tour stopt niet in Wijster, maar op het gemeentehuis in het naastgelegen Beilen. “Om subsidie te krijgen voor iets op het sportcomplex moesten we een aanvraag indienen bij de gemeente en onszelf presenteren in het gemeentehuis. Het enige wat we meegenomen hebben is een tafelkleed met daarop een foto van de tegelwand in de sporthal. Daar staan alle namen op van de 220 vrijwilligers die aan de bouw van de sporthal hebben meegeholpen.” Johannes vertelt trots verder. “Ik heb toen tijdens de presentatie gezegd: dit

is Wijster. Wij zijn in staat om met dit hele tafelkleed en beperkte financiële middelen iets te maken.” Dat vond de gemeente heel uniek. “We hebben toen ook het hoogste bedrag van alle aanvragen van de subsidiepot gekregen.”

De conclusie van onze tour is dat Wijster een dorp is met inwoners van verschillende expertises. Dat maakt het dorp krachtig en sterk. “Er zijn veel verschillende richtingen waar bijvoorbeeld de jeugd voor gaat leren of in aan het werk gaat. Door die verschillende expertises en behoeften blijven zowel het dorp als de verenigingen in leven.” De reden waarom inwoners in Wijster blijven hangen is omdat de verenigingen in stand worden gehouden. Dat houdt automatisch de saamhorigheid in het dorp in stand. “Dan hoop ik maar dat als ik straks zelf zeventig ben de volgende generatie de instandhouding ook weer op pakt om deze speciale cultuur voort te zetten”, sluit Johannes af.